

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

8. Quomodo se gerat amor sanctus morbi tempore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

ficium ingens de manu Dei recipiebatur; nullis medicamentis utebatur; sed uni Deo morbi gravitatem, durationemque committebat. Claustri rigorem maximum observabant, nullos habebant reditus, labor manuum vitæ necessaria suppeditabat, quæ exigua erant, cum aquâ & leguminibus victitarent, & dies complures iis etiam abstinerent. Fa-teor admiranda potius hæc esse quàm imitanda; duo tamen inde elicimus: Primò, sæpè nos posse perferre plura, quàm nobis ex opinione debilitatis, aut potius pusillanimitate effugimus, cum gratia semper sit in promptu, si aut obedientia, aut prudentiæ celestis lumen accesserit. Secundò valent hæc ad elationem animorum in nobis confundendam, qui tantos ad asperam corporis tractationem in delicatis virginibus animos intuemur, cum tam pauca nos in hoc genere, & tam segniter aggrediamur.

CAPUT VIII.

Quomodo se gerat Amor Sanctus morbi tempore.

Quandoquidem ea documenta, quæ sanitatem, morbosque juxta Sancti Amoris leges dirigunt, multa sint, illis ego quin-

que quæstionum decisione lucem aliquam adferre conabor.

Quærimus ergò primò, an ad morbos optandos, & adeò deposcendos Amor sanctus clientes suos impellat? Ut hunc nodum evolvam, morbum duobus modis considerari posse existimo; uno, ut est sanitatis privatio; altero, ut est palæstra virtutis, qua & animus coronas sibi & Deo gloriæ augmentum elaborat. Ac primo quidem modo nullas habet excitando desiderio illecebras, cum sanitatis bonum destruat, & corporis animique functionibus tum publicis, tum privatis non parum incommodet, Dominamque, ut ancillæ famuletur, quibusdam quasi compedibus astringat, aliisque, quorum cura indigemus, impedimentum adferat: cumque Christus, ejusque mater Maria omni morbo caruerint, id indicio est, in illis nihil per se boni delitescere.

Hæc tamen nõ obstant, si morbi, aliis nominibus, & titulis honestentur, quin expeti possint, & rogari: v. g. ut carni ferocienti, aut per vitia palabundæ frænum injiciatur; ut homini cum detrimento salutis negotiorum multitudine occupato, detur aliqua vacandi sibi occasio; ut virtutum plurimarum suppeditetur materies, ut malum aliquod impendens avertatur, ut præcedentium

V u 2 pcc-

I.
Morbus
quomodo
optari
possit.

peccatorum debitis fiat fatis: quæ ferè omnia paucis hisce verbis complexus est Angelicus Doctor, dum rationem adfert, cur divina Providentia pœnas à peccato Adami in posteros derivatas, in diversis diversas reperiri voluerit: inter cætera, inquit,

2. 2. q. 164.
a. 1. ad 4.

propter remedium salutis ejus, qui hujusmodi pœnalitatibus subditur, ut scilicet per hoc à peccatis arceatur, aut etiam de virtutibus non superbiat, & per patientiam coronetur.

2.
Virgines optarunt ad servandam virginitatem.

Jam verò quàm multas Virgines legimus, ne perdendæ virginitatis periculum incurrerent, aut invitæ à parentibus maritali jugo implicarentur, morbum deformantem à Deo petiisse, & impetrasse? an non Virginem illam laude dignam censebimus, quæ orba oculis, dono contemplationis cum frueretur, ac deinde S. Brigittæ precibus lumini restituta cum se animo distrahi pensisset, ejusdem sanctæ meritis pristinam cæcitatem sibi restitui postulavit, & obtinuit?

Ut S. Aldegundis.

Quis Aldegundis sanctissimæ & Deo dilectissimæ Virginis factum improbare audeat, quæ duobus ante obitum annis à sponso molestissimum cancrum, ut purior ex hac vita decederet, efflagitavit, sibi quæ concessum beneficii loco habuit? Quis damnat boni illius senis querelas, quasi sui Deum cepisset oblivio,

quòd illo anno, uti præcedentibus, morbo tentatus non fuisset? scilicet morbum ille ut margaritam de cælo demissam amoris in se divini argumentum adamabat.

Omni admiratione dignum in hoc genere esse judico (quod etiam suo calculo cæleste Numen approbasse videtur) facinus B. Joachimi Senensis, ex ordine Servitarum. Consolabatur hic ægrotum in nosocomio epilepsiâ laborantem; qui mali acerbitate abreptus, O pater, inquit, facile est cum sani sumus, alios ad patientiam adhortari; si paribus mecum doloribus agitareris, aliter loquereris. Hic insolito charitatis æstu concitatus B. Joachimus: Quid ais, inquit, mi frater? ego te hoc tuo morbo tam beatum existimo, ut Deum ex intimo corde deprecer, ut te liberet, illum quæ in me transferat. Utrobique exauditus fuit; nam & æger continuò sanus lectulo exiit, & vir sanctus se epilepsiâ contactum sensit, quam admo tem usque magno animo, Deo gratias agens pertulit, hoc velut charitatis suæ præmio donatus, ut die Veneris sancto, cum in Evangelio legeretur de Christo; *Ei inclinato capite tradidit spiritum*: ipse etiam animam efflarit.

Rogabat beatum Borgiam socius ejus, & itinerum comes P. B. Rogabat, id sibi à Deo impetraret,

3.
B. Joachimi Senensis.

4.
B. Borgiam.

traret, ut potissimum pro se Franciscus afflagitabat. Annuit hic, & ut votis Bustamantij Deus annueret, prostratus rogat & obtinet: ecce tibi dolor capitis ardentissimus Bustamantium occupat, vehementerque exagitat: hæc scilicet erant B. Borgiæ vota, ad has cruces totis medullis aspirabat, cælumque, ut sibi illæ concederentur, crebris precibus pulsabat: sed non erat ea mens Bustamantij, qui continuè temeritatis culpam agnovit, partes nani cum gigante vires non esse confessus est, Franciscumque rogavit, ut quem evocarat dolorem expelleret. Subrisit Pater, hominemque solatus, iteratò Deo supplicans malum omne est amolitus. Videbat altiori supra vulgus hominum lumine perfusus B. Borgia, in illis quæ vulgò habentur mala, bonum ingens delitescere, ac proinde res omnes, quæ corpori erant permolestæ, suos amicos nominabat, quod contra hostem infestissimum, carnem scilicet, subsidio venirent, Dei que causam & partes agerent.

5. Quatuor
è Societa-
te Jesu.
gia

Nec de similibus desideriorum bonitate, atque præstantia dubitare possumus, cum bono fine nitantur, & ad Deum, qui vitæ & sanitatis Dominus est, ac de utriusque pro arbitrio disponit, vota ista precesque dirigantur, cum & viri in Theologia præcellentes

cum laude fieri posse asserunt, ut quis pro alterius vita conservanda, quam bono publico Ecclesiæque utiliore arbitratur, suam Deo offerat; quod quatuor è Societate nostra fecisse, & à supremo Numine exauditos fuisse legimus: nimirum alios illi, ut arbores in Ecclesiæ plantario perquam fructuosas, se verò ut culmos aut aristas inutiles intuebantur, atque ut illis mors parceret, atque in se falcè immitteret, Deum orabant, inque humilitatis & charitatis præmium impetrabant: quis enim neget convenire illis illud Christi elogium: *Majorem charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis?*

Si honestum, laudeque dignum arbitramur, Christi imitandi, aut pro peccatis satisfaciendi desiderio, optare funestæ mortis subire ignominiam, & manu carnificis publice supplicio affici, idque B. Angelæ Foligniam, quod se martyri laureâ indignam existimaret, exoptasse, & nostris temporibus V. Patrem Condrem Oratorij Jesu in Galliis Præpositum Generalem, virum consummatæ scientiæ & virtutis ambuisse legimus; quod etiam non ita pridem experit, & à Deo impetravit Madriti mercator vir integer & cælestibus carus, qui falforum testium depositione ex alle-

6. Aliqui etiam mortem probrosam.

In ejus vita.

Nierem-
berg de
provid.

gatis & approbatis à Judice con-
demnatus, & carnifici publicè
necandus non sine suo gaudio
traditus est: si, inquam, hæc ho-
neste & generosè fieri censemus,
cur morbum aliquem majoris
boni gratià desiderare, & expo-
scere à ratione alienum existima-
bimus?

7.
Alteri
morbum
pachomius.

Viros sanctos, dum ex amico-
rum suorum bono morbos esse
judicarunt, illos precibus à Deo
impetrasse produnt memoriæ.
Pachomius, ut discipuli sui ni-
miam evagandi licentiam, atq; a d-
mimicas fabulas risusque propen-
sionem castigaret, morbi pedic-
as à Deo impetravit, vir inter
anachoretas sanctissimus; & post
illū S. Dominicus, illos, quos viam
virtutis edocebant, maluerunt
à dæmone possideri, quàm in vir-
tutis exercitatione obtorpescere,
atque ut ita fieret, à supremo Nu-
mine precibus suis obtinuerunt.
Quid si in medium proferā viro-
rum sanctorum mutua pro vir-
tute, Dei que gloria certamina, in
quibus ut alter alterum sisteret,
morbum velut satellitem à Deo
extorsit, & cum alterius patientia
voti sui compos evasit. **Petrus**
faber, primus ex S. Ignatij sociis,
præstatis virtutis operarius Lov-
anii in Belgio, à Cornelio Vitha-
veo Sacerdote viro vitæ integeri-
mæ, & simplicitatis Deo grauis-
simæ hospitio exceptus fuit, qui

L. I. vita
c. 14.
P. Petrus

cum propter tanti hospitis adven-
tum diem festum agere videre-
tur, eumque apud se diutiùs habe-
re speraret, à Fabro compellatur:
Age Corneli, satis habeo, jam te
de facie nosse, quem etsi meis
oculis huc usque non vidi, te ta-
men novi: nihil est cur pro nobis
ita sis sollicitus, postredie hinc in
Lusitaniam obedientia nos afe-
ret. Cui Cornelius: Adversari, Orlandi-
nuu Hist.
500 lib. 4.
8.
inquit, imperio isti & obedientie,
nec ausim, Pater, nec debeo: cæ-
terum illum ipsum, qui & obe-
dientibus, cum usus est, frænum
injicit, Christum invoco, ne te
hinc abire, & avolare permittat,
sed quamdiu huic populo usui
fueris, remoretur. Subrisit Faber,
& tamen postero die ad inspi-
cienda navigia Lusitana, quæ ad
oppidum Veras appulisse fere-
bantur, Antverpiam properat,
quæ ut ad navigandum expedita
vidit, Lovanium socios confestim
deducturus revertitur: sed ecce
Cornelij preces Deus exaudit,
febrimque immittit, quæ Fabrum
lectulo affixum trimestre Lov-
anii remanere coëgit, illius perti-
naciã admirantibus medicis, &
aliquid divinæ in illa providentiæ
subesse judicantibus: donec me-
mor precum Cornelij, eum accer-
situm rogavit, ut morbum, quem
precibus impetrarat, oratione er-
iam suâ discuteret, quod & fa-
ctum.

Tan-

9.
Stephan
P. Balit
uari Al
rez.

Orlandi-
nuu Hist.
500 lib. 4.
8.
Cornelius
Vithavus
P. Fabro.

9. Stephana
P. Baltha-
zari Alva-
rez.

Tantumdem evenit P. Baltha-
zari Alvarez, quem, cum Valliso-
leto transfret, rogavit Dei famula
Stephana nomine, ruri nata, &
magni candoris, ac virtutis fæ-
mina, ut suâ auctoritate apud
Carmelitanas locum habitum-
que illi impetraret. Negavit Pa-
ter, quod negotia festinatè aliò
avocarent. Illa ad Deum recurrit,
oratque ut indigenti succurrere
dignetur: & ecce febris Patrem
occupat, ei que compedes injicit.
Vidit hic unde ille morbus advo-
laret, & non ignarus quantum
incommodi negotiis adferret,
fæminam rogatum misit, ut mor-
bum moramque precibus suis
abrumperet, facturum se quod
petebat. Orat illa; febris absce-
dit; surgit è lectulo Pater, efficit-
que ut à Carmelitanis admittatur
Stephana, & sequenti die iter
suum prosequitur.

Atque ex his primæ quæstio-
ni arbitror factum satis, amorem
sanctum ad morbos bono sine
postulandos aliquando impellere,
non tamen ad similes petitiones
præcipiti impetu convolandum.
*Omnia mihi licent, inquit Aposto-
lus, sed non omnia expediunt.* Non
omnes, sunt pari cum Timotheo
animi firmitate atque constantiâ,
quem S. Paulus, qui non tantum
morbos pellere, sed mortuas et-
iam ad vitam revocare poterat,
sanare idcirco noluit, ut notat

S. Chrysoströmus, ne majoris in
cælo præmij materiam auferret;
non omnibus virginibus inest ea
animi generositas, qualem in filia
sua Petronilla advertit S. Petrus,
quem, etsi precibus aliorum sæpè
laceffit, à morbo tamen levare
noluit, quòd ex illo magni multi-
plicis que in virginem fructus re-
dundarent.

Quis probet hominem in cæ-
teris væcordem, & infirmi ad pa-
tiendum animi, subitaneo quo-
dam inter orandum amoris æstu
corruptum in paria cum Maria
Ogniaciensi vota proumpere,
quæ, ut alibi diximus, quos in
ægotis acerbissimos cruciatus in-
tuebatur, à Deo immitti sibi pos-
tulabat? quis non præsumptionis
argueret tyronem, qui Alphonso
Rodrigues imitandi desiderio
stimulatus in primotyrociniij sui
limine, dolores, morborumque
carnificinam à Deo flagitaret: nõ
omnibus pares sunt ad ferendum
humeri: plerosque videmus oc-
cassione morbi in virtutum cursu
refrigescere, & non parum de pri-
mâ contentione remittere. Si tu,
dum vales, tanto conservandæ
valetudinis studio teneris, ut ven-
tus concitator, & humorum flu-
xum commovens te inter oran-
dum distrahat, & ad nimiam tan-
tilli incommodi vitandi curam
solicitet, quid, quæso, in te age-
rent longa morborum incommo-
da,

Non ex-
pedit cui-
vis id vo-
tum.

IO.
Non in-
firmis,

da, ac tædia? Satis tibi sit voluntatis tuæ in manus Domini humilis, & robusta consignatio, qua quidquid Deo plaquerit, patienter feras; ne si amplius audeas, fortè te præsumptionis tuæ pœniteat, ut viro ex ordine S. Francisci, te fortiori & in religionis palæstrâ diutiùs exercitato contigisse legimus, qui cum Deum rogasset, ut in hac vita potiùs, quàm in altera à pœnis peccato debitis purgaretur, tantis continuò morbi doloribus exagitari desiderariq̄ue cœpit, ut sibi paullò ante mortem redditus (nam propemodum dolorum magnitudine de sana mente dejectus fuerat) astantibus diceret, nemini se auctorem futurum ut ad similia petenda procederet.

Wading.
Annal.

II.
Non alienæ salutis studentibus.

Verumenimverò, quis homini ad salutem animarum procurandam instituti sui legibus astricto suadere audeat, ut tanquam virtutis exercendæ palæstram morbos à Deo postulet, qui procuracionem illam impediunt, & alios, qui ægrotanti deserviunt, ab similibus occupationibus avocent? Quod si omnes in postulandis morbis conspirarent, & à Deo (qui etiam indiscreta postulantes vota exaudit) omnes lectulo ægri affigerentur, quid, quæso, istis hominibus fieret? quid ab exercitiu contra Turcas collecto expectari posset, si milites omnes

Xenodochium potiùs, quàm militiam; si medicorum auxilium quàm confictum; si lectulum, quàm militares vigiliis adamerent? An non opificem illum condemnaret, qui cum quotidiano labore familiam sustentare debeat, Deo supplicat, ut morbo immisso vires eripiantur, quibus ad opus erga suos charitatis potissimum indiget? Sufficit istis omnibus animus ad Dei nutum factus atque compositus: paratus confestim sequi, quod cælestis Imperator iusserit: quo tamen casu ad certi generis morbos rogandos impelli te senseris, qui nec tui instituti occupationibus efficiant, nec in aliorum oculos, auresq̄e incurrant, e jusmodi desiderium precacionemq̄e impedire, vel improbare non aulin, cum in illis multarum virtutum thesaurus recòditus lateat, Deusq̄ue multarum palmarum magnæque patientiæ, & charitatis materiam subministrare valeat. Omnis supplicatio ab amore Dei, prudentiâque profecta, & suis honestata adjunctis Deo displicere neutiquam potest.

Aggrediamur secundam questionem paullò difficiliorem, an castigationibus corporis sanitatem lædere, & vitæ spatium decurtare non tantum licitè, sed ex virtute possim. Antequam hoc decidam, velim ab unoquoque con-

12.
Nisi sic ut non impediatur fractus, & ordo regulis.

14.
Ex ju-
SS, Pa-

13.
Non licet graviter lædere sanitatem pœnitentiis.

considerari, nos vitæ nostræ dominos non esse, ejus dumtaxat nobis usum fructum à Deo concessum, cujus aliquando ratio à nobis sit exigenda: unde istud inter Theologos receptum est, posse nimio pœnitentiarum excessu lethale crimen admitti. Non possum licentiùs de vita mea corrumpere, aut demere aliquid quàm de vita proximi; imò ad meæ conservationem magis, quàm ad alterius, bene constituta ordinataque charitas obligare me censetur: hinc nimia in se suumque corpus sèrvitia, qua illud fractum quassatumque munis suis obeundis impar, & ineptum redditur, aut in mortis periculù apertè deducitur, à S. Hieronymo, & post illum ab Angelico Doctore tanquam aliquid à ratione exorbitans obelisco configitur. Potest aliqua in corpus velut perduelle, & fraudulentum, excandescèntia, & damni ab illo emanantis severa quædam ultio excusari, præsertim si à viro prudente, cui conscientia nostræ arcana commissimus, permittatur; nec ego si hoc modo decem annos de vitæ meæ decursu adimã, religioni duxero, cum de vitæ conservatione non tam scrupulosè sollicitum me esse oporteat, quàm de virtutum, meritorumque incrementis, & animi sempiterna salute: non tenor mediis

omnibus possibilibus vitæ producendæ anxius studere, nec Medico alicui morem gerere, qui, si aquæ potu non abstineam, vinoque non utar, decennio toto citiùs me moriturum pronuntiat; neque medicamentis uti, quibus ad decem annos prorogaturum me vitam cognoscerem; neque similibus de causis cælum mutare, aut domicilium: mihi enim doctissimorum virorum hac in parte pronuntiata, omnem in hisce dubitandi materiam, omnemque scrupulum adimunt.

Non me tantis Theologiæ luminibus injuriam facturum arbitrator, si ad hanc quæstionem illustrandam unam ex S. Teresa faciem accendam, cujus doctrinæ pabulo nutriri in ejus solemnitate postulamus; ita ergo in illo libro, quam de sua vita jussu superiorum reliquit, de materia, quam agitamus, differit. Ubi distinxit quid Sanctorum res gestæ admirandum, quid imitandum proponant, tria notanda suggerit. Primò, non paucos esse ex iis qui perfectionis vitæ studium profitentur, tam abjecti pusillique animi, ut sibi maximas impendere miseras arbitrentur, si, ut animo excolendo liberiùs vacent, de cura corporis non nihil remittant. Quin potiùs ubi omnia corpori necessaria suppetunt, tum animù necessaria suppetunt, tum animù curis expeditum liberiùs ad cæ-

X x lestia

Victoria de
homic. n. 14.
Saxus l. 7.
p. 7. c. 9.
n. 18.
Granado
12. & alij.

14.
Ex iudicio
Ss. Patrum

15.
In quo tria
notanda ex
S. Teresa.

lestia tendere, se cumque habitare, persuasum habent; unde fit, ut res nihili æquè illos perturbent, ac alios res magni momenti: sibi tamen blandiuntur, ac se de illorum esse numero apinantur, qui seridè virtutem conlectantur: volunt animi negotia ita cum corporis accuratione componere, ut cum utroque pacem habeant, Deoque simul interea tranquillè fruuntur. Qui ita ingreditur, ait ipsa, gallinæ passu procedit, nec unquam veram spiritus libertatem assequetur.

Secundò ait, plerosque eorum, qui conscientias regunt, immoderata hac in parte discretionè laborare, ac per ipsos stare, quò minus incipientium plerique tam citò ad perfectionis culmen evadant; dum illis nimium parcunt, nunquam enim divinæ gratiæ nobis deesse subsidium.

Tertiò monet, ne in hoc negotio nobis à dæmone patiamur illudi; illum enim, ubi meticulosos nos esse advertit, continuò accurrere, timoremque augere, ne minima quæque sanitatem lædant, brevique tumulo inferant. Ubi ego, inquit illa, has dæmonis artes fraudemque deprehendi, meque perdendæ sanitatis & quietis metu velle perturbant; ejus machinas hac responsione disjeci: Parum interest, dixi, si sanitate excidam, quia parum etiam refert, si

brevi è vivis decedam: quod atinet ad quietem, illa non egeo, cum cruce dumtaxat ambiam, easque sectari proponam: docuit me tum ac deinceps experientia, ubi sanitatis, & corporis curam abjeci, me meliori, quàm antea valitudine frui. Hactenus virgo illa sanctissima.

Moveamus nunc tertiam questionem, an dum aliquis morbo detinetur, Amor sanctus ad sollicitandum cælum, superosque pro liberatione invocandos compellat, an verò ad unicam eamque tranquillam cum Dei voluntate sectandam conformationem, excitet. Ac primò quidem negari non potest, supplicationes isto tempore Deo esse acceptissimas hominesque generosos, & patendi avidos, ad preces ingeminandas etiam isto tempore ab Amore sancto incitari, non ut morbo liberentur, sed ut gratiam impetrent, qua ad Dei gloriam bene utantur, divinæque Providentiæ placita adorent, dicantque cum Propheta: *Benedicam Dominum in omni tempore.* Si amici pro ejus incolumitate preces fundant, si novendialia vora multiplicent, & pro restituenda sanitate sacrificia, & eleëmofynas offerant, ille in interiori & recòdito animi sacratio ea omnia ad ejus gloriæ amplificationem divinæque voluntatis beneplacitum tranquillè & humiliter

16.
Sualet
amor
in morbis
orandum
Deum ad
patientiam
impetran-
dam.

17.
Quid i
illis à
his fa-
ctum.

Bellar.
17.4.12

militer repræsentat : non quod honestum non sit, Deoque gratum, sanitatē ad Dei obsequium, animoque ad divina placita excipiendā comparato instanter flagitare ; verūm divinus Amor ad altiora semper volatum intendit, & ab omni eo, quod quomodocumque amori proprio blanditur, quā maxime potest, recedit, mavultque in Dei beneplacito se quodammodo omnium commodorum oblitus perdere, quā vel tantillum naturæ propensionis defervire.

Rogarunt aliquando scēminam non vulgaris virtutis, quam morbus depascebat, futuram in propinquo mortis victimam, in quo potissimum inter acutissimos dolores animus ejus conquiesceret : In uno, inquit, verbo orationis Dominicæ, nempe *fiat* : nec male, quia in illo sita est suprema holocausti nostri perfectio.

Gravi capitis dolore laborabat non nemo, quo cum se ad muneris sui functiones parum habilem persentiret, Deum rogavit, malo ut levaretur ; mordente deinde animum conscientia, an non id postulando à perfectionis semita deflexisset, dubitare cœpit, & hac de re ad B. Franciscum Salez scribere, qui in hunc modum respondit : Supplicatio, quam pro dolore capitis amolendo Deo fecisti, non est ex prohibitis : sed

tamen, mi Deus ! non possem ad tale quid postulandum animum meum inducere : innuens amoris sancti præscripta aliquid perfectius exigere : quod ipse morbi sui tempore constanter observavit ; hæc ore sæpè ingeminans : Novit Deus, quid mihi utilius sit : Dominus est, quod in oculis suis placitum est, faciat. O Deus, & tua, non mea voluntas fiat : ita, Pater celestis, ita volo, quando tibi ita collibitum est. Ita Domine, ita apud me firmiter constitui, ut lex tua & voluntas tua impressa, insculptaque, regnet in medio cordis mei. Addebat insuper morbos diurnos palæstram esse, scholamque ; misericordiæ illis, qui ægrotis assistunt, & patientiæ, his, qui cum doloribus cōsistuntur ; illos Beatam Virginem & S. Joannem adstantes cruci imitari ; hos verò Christum cruci affixum cum cruciatibus colluctantem : à qua cum refigi & deponi non rogarit ; qui exemplo ejus perfectè vult insistere, morbi levamentum, aut remissionem petere non debere.

Nolo, ut cum Maria Ogniacensi morbi incrementum postules, aut alios pro te deprecantes, uti illa Sacerdotem, ab orando impediās : potes cum Augustino Deum rogare. Quod Gothis Hippone à Gothis obsessa cum aliis Episcopis inclusus, petiit ;

X x 2 nem-

17.
Quid in
his a San-
ctis fa-
ctum.

Bellar. p.
17. r. 12.

18.
Quid-
nam tu-
tum face-
re.

19.
S. Bern.
petiit sani-
tatem.

nempe aut obsidionis solutio-
nem, si ita ferret Dei gloria, aut
ad majora mala perferenda gra-
tiam, aut ex hac vita migrationem,
quorum ultimū concessit Deus:
vel cum S. Fulgentio inter morbi
dolores, dicere: *Hic patientiam,*
postea indulgentiam; aut cum Pio
V. *Auge dolorem, auge & patien-*
tiam. Puto tamen etiam aliquan-
do ab Amore sancto injici qui-
busdam viris, qui nihil aliud re-
spirant, quam Dei gloriam, men-
tem petendæ sanitatis, uti à S. Bern-
nardo factum legimus. Labora-
bat ille morbo gravissimo, quem
peracuti, & propemodum into-
lerabiles capitis dolores comita-
bantur: jussit unum ex Monachis
adstantibus, ire ad templum, &
Deum pro restituenda sanitate
deprecari; cumque alter se excu-
saret diceretque se indignum, qui
alicui incolumitatem impetraret,
jussit iret, in virtute obedientiæ:
ivit, & ante tres aras, unum B. Vir-
gini, alteram S. Laurentio, tertiam
S. Benedicto consecratas prostra-
tus preces fudit, qui continuo
tres simul ore sereno se Bernardo
videndos dederunt, & partes ma-
gis affectas tangendo, confestim
illum persanarunt. Credo S. Bern-
nardum in hoc facto solam Dei
gloriam spectasse, & non tam sibi
quam alterius profectui preces
imperando, cum magna animi
tranquillitate, studuisse.

Quarta dubitatio in obligatio-
ne evocandi medicum, dum quis
agrotat, & remedia morbo di-
scutiendo opportuna usurpandi
sita est: quam tamen nisi in gravi
mortis periculo, nullum video, &
quidem tum temporis non tan-
tam, ut ad remedia accersenda in-
gentis pretij me compellat. Au-
dio S. Ambrosium dicentem: *Non*
pavisti, occidisti: quasi is, qui in ex-
trema necessitate pauperi non
succurrit, reus mortis in Dei tri-
bunali agendus, & condemnan-
dus sit: cum ergo ego mihi occa-
sione morbi de vita periclitanti
eamdem charitatem debeam,
quomodo parem capitalis crimi-
nis sententiam evasurus sum, si
Medicum & remedia vitæ con-
servandæ necessaria averfor, atque
repudio? Verum de hac obli-
gatione sub peccato, non dispu-
to, cum varia sint quæ illam cli-
dant. Sed hoc tantum hîc inqu-
ro, quomodo perfecti amoris stu-
dioso hac in re sit incedendum?
quod ut clariùs cognoscatur, ad
sanctorum virorum, qui in castris
Amoris sanctioris fortiter fecê-
re, exempla, & judicia est provo-
candum.

Sanctam Agatham nobilissi-
mam Martyrem Apostolo Petro
ad ejus sananda vulnera acceden-
ti dixisse lego: Medicinam car-
nalem corpori meo nunquam
adhibui. & verò etiam tum
pro-

20.
An voca-
tus medi-
cus.

20.
Quid San-
cti fecer-
int.
S. Agata.

propofuerat nullam admittere.

Pachomius. Ad S. Pachomii Monasterium nec Medicis, nec eorum medicamentis patebat ingreffus, quin imò venerabilem Senem & magnæ virtutis virum Zacchæum nomine reprehendit ipse Pachomius, quòd sanâdis manuum sciffuris à palmarum foliis, quibus nattas conficiebant provenienti- bus oleum adhibuiffet.

Moniales S. Euphrasie. Centum & triginta Moniales in S. Euphrasie cœnobio eundem rigorem fervabant. Palemon Pachomii frater, quòd aliorum precibus inductus stomacho debilitato refocillando aliquid præter confuetum fumpiffet, concinuo velut instituti anachoretici violator, nimis erga se remiffionis, ac indulgentiæ à Deo veniam petiit.

S. Greg. Nazianzenus. S. Gregorius Nazianzenus in oratione, quam in funere forbris suæ Gorgoniæ habuit, eam in eo laudibus extollit, quod curru delapsa, & nonnullis fractis, aliis loco emotis ossibus, non ad medicorum artes, sed ad Deum solum recurreret, à quo etiam supra naturæ leges sanitatem recepit.

S. Bernardus. S. Bernardus dubiis quibusdam hanc materiam concernentibus à Monachis S. Anastasij respondet; scire se locum, in quo degerent, insalubrem esse, earumque non paucos variis inde morbis tentari, ideoque meminiffent

ejus qui dixit: *Libenter gloriabor in infirmitatibus meis, ut habitet in me virtus Christi.* Compati se corporis ægritudinibus, sed animorum morbos magis pertimescendos; quapropter neque pro bono monasterii, neque pro animæ salute expedire, ut pharmacis & medicamentis utantur: permitti quidem posse ut vilibus herbis, sicut pauperes decet, interdum utantur: *At verò, inquit, querere Medicos, accipere potiones Religioni indecens est, & contrarium puritati, maximeq; Ordinis nostri: hæc enim omnia gentes inquirunt: scimus autem, quia qui in carne vivunt, Deo placere non possunt. Spiritualia proinde spiritualibus comparanda, & querenda potio humilitatis, & clamandum in toto corde: Sana animam, Domine, quia peccavi tibi. Hinc sanitati FF. dilectissimi operam date, hanc sectamini, hanc servate, quia vana salus hominum. Quæ omnia fufius idcirco retuli, ut quid vir sanctissimus, & expertissimus rerum ad amoris divini perfectionem spectantium de propofita quæstione sentiret, omnes intelligerent; atque hanc se sententiam à Deilumine hausisse audacter pronuntiat: ait enim: *Credo autem ego, quod Spiritum Dei habeam, & consilium Dei in hoc.**

S. Carolus Borromæus. S. Carolus Borromæus cum in publicis supplicationibus nudis pedibus incederet, ita illos offenderat,

X x 3 derat,

derat, ut è pluribus locis sanguis copiosè manaret, ea tamen vulnera non nisi post triduum obligari permisit, toto illo tempore ex sanguinis defluentis aspectu voluptatem capiens, diutiùs remedium protracturus, nisi aliorum hac in parte iudicii & precibus aliquid dandū existimasset. Idem primis febris tentamentis, nec castigationes corporis, nec Episcopi functiones omittebat, nec de morbo quidpiam apud suos aperiebat, dicens; Eum, cui animarum cura demandata est, dum febris tentatur, priùs lecto quàm se committat, tres febris accessus sustinere oportere.

21.
Consulendas medicus.

Verùm etsi hæc apud viros illos sanctissimos, & severissimos ita se habeant, sentio nihilominus ab Amoris perfecti præscriptionibus illum non recedere, qui dum morbus præter solitum aggreditur, Medicum accersit, & Dei Spiritum velut monentem audit: *Honora Medicum propter necessitatem.*

Hoc è sacris paginis depromptum consilium secutus S. Joannes Chrysostronus Olympiadem morbis & tristitia oppressam ad Medicorum quærenda subsidia amandat: *Quamobrem, inquit, oro te, ut & varios peritosq; medicos adhibeas, & iis medicamentis utaris, quæ hujusmodi morbos expellere queant.*

Ut fecerat S. Bernard.

Hanc orbitam omnes ferè San-

ctos (si paucos illos, quos supra nominavi cum quibusdam aliis excipias) communiter tenuisse reperies, quam etiam S. Bernardus aliorum jussu insiltere coactus est, dum à capitulo Generali Claravallis habito, Episcopi cujusdam ejus perstudiosi obedientiæ commissus, atque conceditus (qui ad eum persanandum miro desiderio ferebatur) atque ab hoc rustici cujusdam Medici disciplinæ & curationi traditus, annum integrum medicè vivere, & potionibus, remediisque ab illo præscriptis uti jussus est, magno fastidio, nullo emolumento.

B. Franciscus Salesius nostris temporibus, dum ex morbo decumberet, rogareturque, an hoc, vel illud expereret, an libenter venæ sectionem, aut scarificationem admitteret; nihil aliud responderebat, quàm: Facite de me quod lubet, quandoquidem me Deus in vestrà Medicorumque posuerit potestate.

Sed restat hîc ultima & difficilior quæstio, quantum Medico, aliisque, qui ejus curam gerunt, ægrotus obsequiteneatur: an in illis tantum quæ Medicorum artem concernunt, an etiam in cæteris exemptionibus, atque indulgentiis, ut dum infringenda jejunia Ecclesiastica, horas Canonicas omittendas, simileque remissiones suadent, vel etiam suo more im-

Franciscus de Sales.

22.
Quomodo ipsi perrendum.

2.
Car.
spirit.
Franc.
de P.

re imperant. Ut huic difficultati lucem aliquam adferam, prius aliquorum hac in parte Sanctorum exempla proferam. Dixi supra de S. Bernardo rustici Medici cura tradito; cuius præceptis, & legibus ita vir ille sanctus obediens fuit, ut solet Magistro suo tyro Novitius.

Ex Actiss. me S. Ignatius.
S. Pater N. Ignatius à Medico non adeo experto contra morbi rationem tractari se permisit, præ nimio æstu ad extrema redactus, cum morbus frigidioris auræ aspirationem, secundum Medici peritioris, qui evocatus fuerat, iudicium reposceret. Idem verò ultimis magni jejunii diebus ad Medici præscriptum carnem in cibum admisit, ad tam cæcæ obedientiam Medico non parum attonito.

Abbas aliquis.
Legimus sanctum Abbatem ad carnes die vetito ex regulis cœnobii Novitium ægrotum mandato & exemplo suo induxisse, idque Deum acceptum habuisse & dæmonis ex energumena corpufculo ejectione testatum esse. Opposita via incessere sanctorum aliqui non minori sanctimonia illustres.

23. Carnes respicit S. Francisc. de Paula.
S. Franciscus de Paula, etsi fratrum suorum precibus fatigatus, induci nunquam potuit ut morbi tempore aliis, quam cibus quadragesimalibus vesceretur, etsi aliis dum ægrotarent oppositum im-

peraret. Cum S. Justiniano Patriarchæ, ut carnibus æger uteretur exemplo viri sancti persuadere vellent, respondit: Unusquisque in suo sensu abundet: de cætero malle se antiquorum rigidis abstinentiis atque vestigiis insistere.

S. Nicol. Tolent.
S. Nicolaum Tolentinatem ex gravi decumbentem morbo ad carnium esum sollicitabant adstantes; abnuit ille constantissime; & cum nihilominus ad ejus conspectum allata essent; Amovete, inquit, istas illecebras, quas tam sæpè corpori meo admodum similia concupiscenti huc usque denegavi. Cum tamen Ordinis Generalis Prior superveniens, in virtute obedientiæ mandasset, ut aliquid acciperet, bolum dumtaxat sumpsit & continuo sanitati est restitutus.

Videbuntur fortassis alicui hæc inter se pugnare, & horum in recusando constantiam, aliorum in admittendo facilitatem condemnare; sed longè aliter se res habet; utriq; in eundem divini beneplaciti scopum collimant, & alij abstinentiæ, & alii verò humilitate, & propriæ voluntatis abdicatione eò nituntur. Si queris ex me, quos imitari debeas, suadeo obedientiæ ductum sequaris: non ad eam tu cum Francisco de Paula, Justiniano; & Nicolao virtutis præstantiam, & cum Deo familiaritatem pro-

Utrique diversa via ad eundem scopum tendebant.

profectus es, ut quid à te hinc & nunc exigat Deus, perfectè cognoscas, aliorumque sententiis, & monitionibus tuum ipse iudicium anteponas; te potius ad infantilem infantiam redactum existima, qui alieno regi debeas arbitrio, præsertim ubi ad illud Medicorum consensus accedit.

24.
Potes etiã ipse suggerere quod sapiat, sed cum animi demissione,

Inquires fortassis, an tu ipse, quæ tibi profutura iudicas, suggerere possis, & ab curatore infirmorum postulare. Non improbit hoc divinus Amor, si cum perfecta animi submissione id tacias. S. Chrysostomum in exilio stomachi doloribus laborantem ab Olympiade medicamentum, quod aliàs utile expertus fuerat, per literas postulasse legimus: *Des operam, inquit, ut idem rursus medicamentum ad nos mittatur.*

Fecit S. Franciscus Assisius.

S. Franciscus Assisius abstinentiæ prodigium morbo conflicta- tus ad nobilem Matronam Romanam Jacobam de Septifoliis literas dedit, ut veniret, si videre se vellet in vivis, addiditque: *Porta tecum pannum, & cilicium, in quo corpus meum involvas, & ceram pro sepultura: rogo, etiam quod portes de illis comestionibus, quas mihi consuevisti dare, quando infirmabar Romæ.* Erat autem ex faccario, & amygdalis, aliisque similibus confectum edulium. En duos viros sanctimonix laude facilè principes, qui morborum solatiola e-

Vladings ad annum 1226, n. 28

Cælum proponit,

mendant, cælo votis illorum suffragante: antequam enim Francisci literæ matronæ isti redderentur, illa noctu ab Angelo monita citò pergeret ad sanctum virum, nec quidquam eorum, quæ petebantur prætermitteret: nec est quod suspicari quis audeat, eos ad similia postulanda ex animi mollitie descendisse. Nimis amabat Chrysostomus corporis cruciamenta, quæ Imperatorum coronis præferebat. Nimis S. Franciscus, cui gravius solito laboranti, cum frater assistens, diceret: *Ora Dominum, ut mitius tecum agat; manum enim suam super te plus solito gravare videtur.* continuò ad illum cum clamore conversus: *Nisi, inquit, noscerem in te simplicem puritatem, tuum ex nunc abhorrerem consortium. & in terram prostratus exhausto corpuscule cantharum, ait: Gratias tibi Domine ago pro his omnibus doloribus meis, & rogo ut centuplum, si tibi placuerit, adjicias, quia hoc erit mihi acceptissimum, ut affligens me dolore non parcas. Poteris igitur & tu tantorum virorum imitatione, ea quæ ad mortis levamentum facere videbuntur, modestè postulare, & si negentur, placidè acquiescere; si verò repulsam ægrè feras, si animum exulceratum querelis ostendas, si similia aliis procurari, te verò*

25.
S. Francisci patientia in morbo.

2.
Imp.
nec
mac
cias
S. Be.

26. Solatia ægris missa divinitus.

verò negligi declamites, scias te ab amoris perfecti legibus longè aberrantem, ad amoris proprii fordida delicamenta prolaptum esse, misereque deludi; tecumque melius omnia processura, si hoc S. Bonaventuræ monitum dictum tibi existimes: *Indulgentia proprio iudicio non sunt admittende; non tamen sunt recusandæ alieno, à seipso in seipsum rigida debet esse censura.* Legimus Deum etiam præter naturæ cursum favisse ægrotum desiderii. P. Petro Canisio submisit per fenestram aviculam, quæ illi in edulium pararetur; ad S. Goaris intercessionem Abbati ægrotò Lucium piscem; alteri media hyeme ex arbore gelu perulsa cerasa rubentia, Cardinali Bellarmino post ingentem ab igne fortuito arborum vastationem, & nominatim ficulneâ, natas ex eâ repentè ficus pulcherrimas; quis hanc Dei indulgentiam recusandam iudicat? Quæ si Deo miracula faciente admittenda videatur, cur non etiam Prælato imperante?

27. Imperata nec cura tumacia rejjicias in vita S. Bernardi

Ægrotabat Clarevallis Guilielmus, ex disciplina S. Bernardi ad aliud pedum assumptus, qui ex occasione Clarevallem diverterat, cumque jam utcumque morbo se remittente convalesceret, voluit abstinere à carnibus & communem ordinis rigorem sequi, obsistebat S. Bernardus mo-

nebatque, differret ad aliquot dies, & dispensationis beneficio frueretur: sed frustra pertinaciam æger constantiæ velo obductam sancti monitis opposuit, separantur ambo, & alter ad Completorium, ad lectulum alter secedit. & ecce continuò febris hominem, ut satellites Numinis invadit, & tam crudeliter exercet, ut se à morte propiùs abesse crederet, optaretque citò diluescere ut S. Bernardum evocare posset, & contumaciæ suæ veniam petere; qui ubi venit, hominem severiùs solitò intuitus: Quid tandem ait, hodiè comedes? Heu! inquit æger, quidquid præceperis: Bene, inquit Bernardus, quiesce modò, non morieris; & continuò febris abcessit, suo nimirum perfuncta officio, quæ ut hominis perviciam castigaret, à Deo immissa fuerat. Non tam benignè cum altero æquè contumaci egit divina Majestas, qui Prælato carniùm esum præcipienti morem gerere noluerat: is enim paulò post tam ardenti & præposterâ carniùm appetitione insanit, ut è valetudinario furtim se surripiens ad instar lupi, canis cadaveri dentes infingeret, ut inde carniùm frustra convelleret. Myogenen quidem laudant aliqui virum inter solitarios sanctitatis opinione non ultimum, qui medicamenta, eduliaque ab Episcopo Jerosolimitano

Cæsarius in l. mirac.

28. Optimè tria observa, nihil flagita, nihil recusa ne conquerere.

Y y levan-

levandi morbi gratiâ submissa repudiavit; videtur tamen amabilior esse, & secundum sancti Amoris leges communior illa ærotantis moderatio, quæ inter morbi molestias tria hæc constanter observat: Nihil flagitare, nihil recusare, de nullo conqueri, probatque illud sapientis dictum, *Sapè est inopia spiritus, quod tam facile conqueritur miserum corpus:* Sed & probat illud senis responsum, qui discipulo de infulsè parato iusculo veniam postulanti, dixit: Noli turbari, fili, si Deus me aliter tractari voluisset, ut aliter faceres inspirasset.

In vitis PP.

Est ergò ad eam mentis æquitatem deducendus animus, ut morbum velut fornacè, in quam à Deo probationis causâ conjectus sit, aspiciat, atq; ut in camino Babilonico se tribus ille pueris comitem Deus adjunxit, ita toto morbi tempore ab ejus, ut sic loquar, latere, aspectuque ac protectione non divelli existimet, juxta illud: *Cum ipso sum in tribulatione.*

29.
Amor patienti in Christo.

Imò aliùs videtur ægri mens attollenda, ut in seipso tanquam ex Christi membris uno Christum ipsum patientem intueatur, Deum Patrem glorificare dolorum istorum patientiâ cupientem; uti sanctimoniam Brigittinam aliquando docuit. Dixit enim se dum viveret, magna patientiæ cupiditate incensum fuisse, & si ita

Patris voluntas tulisset, optasse dolorum tempus ad judicij supremi diem sibi prorogari; sed cum Patri aliter visum fuerit, & omnem patiendi occasionem intra triginta trium annorum spatium concluderit, quærere nunc se animas, quæ corpora sua ad patiendum sibi commodent, & in quibus ipse velut in membris suis aliquid patiatur; velletne ipsa suum corpus in hunc sibi finem consignare: lubentissimè, ait illa; imò hoc ipsum gloriæ mihi ducam, & in singularis beneficij loco reponam; quod continuo factum: totisque qui superfuere vitæ annis sex & amplius, doloribus in corpore, & variis in animo ariditatibus exercita, Christi votis & suo fecit satis, sibi que patienti constantia & cæterarum virtutum indefessò studio, coronam peperit immortalem, ut mira, quæ mortem secuta sunt, prodigia ostenderunt. Dic ergo & tu Christo: Fieri nè potest, amantissime Jesu, ut in hoc corpore meo misero, & fœtido, ad gloriæ paternæ amplificationem digneris patientiæ exercitationem quærere? O utinam myriadem corporum hunc in finem offerre tibi possem, & cum S. Paulo dicere; non tam me vivere, & pati, quam Christum in me: meque in corpore meo, aliquo modo adimplere, ea quæ desunt passionum Christi.

O ho-

Æger corpus Christi
centendū
commodare in
quo patitur.

Ti
effe
mal
fenti

In Sa

O hominem beatum, qui tam ingens beneficium in hac vita mortali ab amantissimo Jesu est consecutus!

CAPUT IX.

Quomodo Amor Sanctus tristitiam ex morbis aut aliis rebus aduersis procedentem eliminat, aut subleuet.

Malum, quod ut hostem capitalem auersatur voluntas, si velut è specula de longinquo prospiciatur, simplicem displicentiam parit; si verò imminens & de propinquo minitans, timorem, & fugam: si verò præsens est, & homini, velut victor incumbens, eum exagitat, & cruciat, tristitiam & nisi patientia & longanimitas subsidio veniant, desperationem: sed præcipuum ab Amore sacro auxilium suggeritur *Orationis & Considerationis* ministerio. De priore meminit S. Iacobus, dum dicit: *Tristatur aliquis vestrum, oret*: inde scilicet, ab Oratione arma quærat, quibus tristitiæ mortifera jacula excipiat, & retundat. Hoc à Regio Vate tristibus eventis circumfuso ferè semper usurpatum videmus: id à Sarâ Raguclis filia atro-

ci convicio ab ancilla verberata factitatum, quæ triduo in cubiculi latebras abdita, ac jejunio & oratione de cælo præsidium emendicans, tristitiæ fluctus, quibus propemodum obruebatur disjecit, ac rupe constantior, & lænâ animosior evasit. Ipse Christus Dominus lethali ex tormentorum imminentium apprehensione oppressus tristitiâ, ad orationem confugit, & pro mæroris, & angustiarum incrementis, orationi instabat constantius, ac factus in agonia prolixius orabat, donec viribus auctus ac velut in hac pugna victor discipulos compellens, *Surgite*, inquit, *eamus*, hostibusque obviâ progressus, ad cruce cudendas & multiplicandas illos lacessit, & qui modò calicem deprecabatur, in maximo tormentorum æstu, quasi nova expeteret exclamat *Sicito*.

Hoc ad orationem per fugium nebuloso tristitiæ tempore suos omnes docet Amor sanctus, nec excusationem à mæroris magnitudine petita admittit, qua homo ineptum se ad orandum declamitat, mentemq; tristitiæ nocte obrutam & in sola mali cogitatione defixam ad superos appellandos assurgere nõ posse, prætexit. Non operosas supplicationes à te postulat Amor divinus, non ut violentè mærorem excutias; hoc unum rogat, ut cum Jesu Christo, Yy 2 velut

In Christo.

2. Amor suadet pelli orando.

1. Tristitia & effectus mali præsentis.

In Sara.